

ЗАТВЕРДЖЕНО

Заклад вищої освіти
«Київський інститут бізнесу та технологій»
товариство з обмеженою відповідальністю

Ректор Олена ЯКОВЛЕВА
Наказ 67-од від 06.05.2026

ПРОГРАМА

вступного випробування з дисципліни «Історія України»
для вступу на навчання ОС Бакалавр
на основі повної загальної середньої освіти (ПЗСО)

Київ-2026

Вступне випробування з Історії України проводиться для визначення рівня володіння вступниками знаннями із зазначеної дисципліни.

Мета вступного випробування з Історії України – перевірити рівень сформованості знань із дисципліни.

Вступне випробування з Історії України складається з тестових завдань, які перевіряють базові знання, що відповідають чинній програмі повної середньої освіти.

Зміст вступного випробування

Тема 1. Стародавня історія України: *Трипільля, культура і побут, «Велесова книга», язичництво. IV – середина III тис. до н.е. – розселення племен трипільської та середньостогівської археологічних культур на території України; VIII–VI ст. до н.е. – велика грецька колонізація; друга половина V–VII ст. – Велике розселення слов'ян.*

Тема 2. Русь-Україна (Київська держава): *племінний союз, князь, язичництво, християнство, полюддя, шлюбна дипломатія, роздробленість, віче, вотчинне землеволодіння, умовне землеволодіння, боярин, смерд, ізгой, закуп, рядович, холоп, ікона, мозаїка, фреска, книжкова мініатюра, літопис. 860 р. – похід Аскольда на Константинополь, укладення першого відомого договору Русі з Візантією; 907, 911, 941, 944 рр. – походи князів на Константинополь; 882 р. – об'єднання північних та південних руських земель Олегом; 988 р. – запровадження християнства як державної релігії; 1019–1054 рр. – князювання Ярослава Мудрого (Київ); 1036 р. – розгром печенігів князем Ярославом Мудрим; 1097 р. – Любецький з'їзд (снем) князів; 1113 р. – укладення "Повісті минулих літ" (Лаврентіївський та Іпатіївський списки); початок правління Володимира Мономаха (Київ); 1187 р. – перша згадка назви "Україна" в писемних джерелах; "Слова о полку Ігоревім". Персоналії: Аскольд, Олег, Ігор, Ольга, Святослав, Володимир Великий, Ярослав Мудрий, Ізяслав, Святослав та Всеволод Ярославовичі, Володимир Мономах, Мстислав Володимирович, Ярослав Осмомисл, митрополит Іларіон, Антоній Печерський, іконописець Алімпій, літописець Нестор.*

Тема 3. Українські землі у складі Речі Посполитої в другій половині XVI ст.: *воєводство, низове козацтво, реєстрове козацтво, городове козацтво, Пересопницьке Євангеліє, Запорозька Січ, старшина, кошовий отаман, гетьман, клейноди, Українська греко-католицька церква, братство, полемічна література. 1556–1561 рр. – Пересопницьке Євангеліє; 1556 р. – заснування князем Дмитром Вишневецьким на о. Мала Хортиця першої Січі; 1569 р. – Люблінська унія: утворення Речі Посполитої; 1586 р. – утворення першої братської (слов'яно-греко-латинської) школи (Львів); 1596 р. – Берестейська церковна унія: утворення Української греко-католицької церкви (УГКЦ). Персоналії: Василь-Костянтин Костянтинович Острозький, Дмитро Вишневецький, Криштоф Косинський, Северин Наливайко, Іван Федорович, Герасим Смотрицький, Іпатій Потій, Мелетій Смотрицький.*

Тема 4. Українські землі у складі Речі Посполитої в першій половині XVII ст.: *панищина, кріпак, фільварок, Золотий спокій. 1518 р. – похід козаків під проводом гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного на м. Москва; 1621 р. – Хотинська битва; 1625 р. – Куруківська угода; 1632 р. – "Пункти для заспокоєння руського народу", утворення*

Київської колегії; **1637–1638 рр.** – повстання під проводом Павла Павлюка, Якова Острянина, Дмитра Гуні. *Персоналії*: Петро Конашевич-Сагайдачний, Тарас Федорович, Іван Сулима, Йова Борецький, Петро Могила.

Тема 5. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.: *національно-визвольна війна, Військо Запорізьке, Гетьманщина. 1648 р.* – Жовтоводська, Корсунська та Пилявецька битви; **1649 р.** – Зборівська битва, Зборівський договір; **1651 р.** – Берестецька битва, Білоцерківський договір; **1652 р.** – Батозька битва; **1653 р.** – Жванецька облога, Кам'янецький договір; **1654 р.** – Переяславська рада, українсько-московський договір ("Березневі статті"); **1656 р.** – московсько-польське Віленське перемир'я. *Персоналії*: Богдан Хмельницький, Іван Богун, Адам Кисіль.

Тема 6. Козацька Україна наприкінці 50–80-х рр. XVII ст.: *Руїна, Великий згін, Чигиринські походи. 1658 р.* – Гадяцький договір; **1659 р.** – Конотопська битва; **1667 р.** – Андрусівське перемир'я; **1669 р.** – Корсунська угода, визнання Правобережною Гетьманщиною протекторату Османської імперії; **1681 р.** – Бахчисарайський мирний договір. **1686 р.** – "Вічний мир" між Московським царством і Річчю Посполитою, підпорядкування Київської митрополії Московському патріархатові. *Персоналії*: Іван Виговський, Юрій Немирич, Павло Тетеря, Юрій Хмельницький, Іван Брюховецький, Петро Дорошенко, Іван Сірко, Дем'ян Многогрішний, Іван Самойлович.

Тема 7. Українські землі наприкінці XVII – в першій половині XVIII ст.: *Конституція, Малоросія, зросійщення, козацьке бароко, літописи. 1708 р.* – українсько-шведський союз, зруйнування Батурина; **1709 р.** – зруйнування московськими військами Чортомлицької Січі, Полтавська битва; **1710 р.** – "Конституція..." Пилипа Орлика; **1713 р.** – ліквідація козацтва на Правобережній Україні; **1734 р.** – заснування Нової (Підпільненської) Січі. *Персоналії*: Іван Мазепа, Семен Палій, Кость Гордієнко, Пилип Орлик, Іван Скоропадський, Павло Полуботок, Данило Апостол, Феофан Прокопович.

Тема 8. Українські землі в другій половині XVIII ст.: *опришки, Задунайська Січ, Коліївщина, гайдамаки. 1764 р.* – ліквідація посади гетьмана; **1768 р.** – Коліївщина; **1775 р.** – ліквідація Запорозької Січі; **1780–1782 рр.** – ліквідація особистої залежності селян в Австрійській імперії; **1783 р.** – закріпачення селян Лівобережної та Слобідської України; **1783 р.** – підкорення Російською імперією Кримського ханства. *Персоналії*: Петро Калнишевський, Олекса Довбуш, Максим Залізняк, Іван Гонта, Григорій Сковорода, Кирило Розумовський, Артем Ведель, Іван Григорович-Барський.

Тема 9. Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – в I половині XIX ст.: *нація, національне відродження, масони, промисловий переворот. 1798 р.* – видання "Енеїди" Івана Котляревського; **1828 р.** – ліквідація Задунайської Січі; **грудень 1825 – січень 1826 рр.** – повстання Чернігівського полку; **1830–1831 рр.** – польське визвольне повстання; **1840 р.** – перше видання "Кобзаря" Тараса Шевченка; **1846–1847 рр.** – діяльність Кирило-Мефодіївського братства. *Персоналії*: Іван Котляревський, Устим Кармалюк, Тарас Шевченко, Микола Костомаров, Пантелеймон Куліш.

Тема 10. Українські землі у складі Австрійської імперії наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст.: *будителі, революція, Весна народів. 1816 р.* – створення освітнього товариства галицьких греко-католицьких священників; **1833–1837 рр.** – діяльність "Руської

трійці"; **1837 р.** – видання "Русалки Дністрової" **1848 р.** – скасування панщини в Галичині, створення Головної Руської Ради, видання першої українськомовної газети "Зоря Галицька". *Персоналії:* Іван Могильницький, Маркіян Шашкевич, Іван Вагилевич, Яків Головацький, Олександр Духнович, Лук'ян Кобилиця.

Тема 11. Культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст.: нова українська література, романтизм. **1805 р.** – відкриття університету в м. Харків; **1834 р.** – відкриття університету в м. Київ. **1839 р.** – ліквідація царською владою греко-католицької церкви на Правобережжі. *Персоналії:* Василь Каразін, Петро Гулак-Артемівський, Григорій Квітка-Основ'яненко, Михайло Максимович, Михайло Остроградський.

Тема 12. Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.: Київська козаччина, земство, громадівський рух. **19 лютого 1861 р.** – царський маніфест про скасування кріпосного права в Російській імперії; **1863 р.** – Валуєвський циркуляр; **1863–1864 рр.** – польське національно-визвольне повстання. **1876 р.** – Емський указ. *Персоналії:* Володимир Антонович, Олександр Кониський, Михайло Драгоманов, Павло Чубинський, Борис Грінченко, Ісмаїл Гаспринський.

Тема 13. Українські землі у складі Австро-Угорщини в другій половині XIX ст.: еміграція, кооперація, українофіли та москвофіли, народовці, радикали, нова ера. **1868 р.** – створення у м. Львів товариства "Просвіта"; **1873 р.** – створення у м. Львів Літературного товариства імені Тараса Шевченка; **1890 р.** – створення Русько-української радикальної партії; **1899 р.** – створення Української національно-демократичної партії та Української соціал-демократичної партії. *Персоналії:* Юліан Романчук, Юліан Бачинський, Іван Франко, Олександр Барвінський, Юрій Федькович.

Тема 14. Культура України в другій половині XIX – на початку XX ст.: «театр українських корифеїв», меценат, реалізм, ЗМІ. **1865 р.** – відкриття Новоросійського університету; **1875 р.** – відкриття Чернівецького університету. *Персоналії:* Ілля Мечников, Іван Пулюй, Агатангел Кримський, Дмитро Яворницький, Леся Українка, Марко Кропивницький, Михайло Старицький, Микола Садовський, Марія Заньковецька, Михайло Вербицький, Микола Лисенко, Соломія Крушельницька, Богдан Ханенко, Василь Симиренко.

Тема 15. Українські землі у складі Російської імперії в 1900–1914 рр.: монополія, хутір, чорносотенець, страйки. **1900 р.** – створення Революційної української партії (РУП); **1908 р.** – створення товариства українських поступовців (ТУП); **1905 р.** – створення першої в Наддніпрянській Україні "Просвіти". *Персоналії:* Євген Чикаленко, Микола Міхновський, В'ячеслав Липинський.

Тема 16. Українські землі у складі Австро-Угорщини в 1900–1914 рр.: УГКЦ, загальне виборче право. **1900 р.** – обрання Андрея Шептицького митрополитом УГКЦ; **1907 р.** – впровадження в Австро-Угорській імперії загального виборчого права для чоловіків. *Персоналії:* Андрей Шептицький, Іван Боберський, Кирило Трильовський.

Тема 17. Україна в роки Першої світової війни: світова війна, Галицько-Буковинське генерал-губернаторство, мобілізація, евакуація. **серпень 1914 р.** – утворення Головної української ради, формування легіону Українських січових стрільців (УСС), створення

Союзу визволення України; **1914 р.** – Галицька битва; **1915 р.** – утворення Загальної української ради; **1916 р.** – Брусиловський прорив. Персоналії: Кость Левицький, Дмитро Донцов, Андрій Жук, Михайло Галущинський, Вільгельм Франц фон Габсбург-Лотрінген (Василь Вишиваний).

Тема 18. Початок Української революції автономізація, самостійники, Українська Центральна Рада, універсали УЦР, Генеральний Секретаріат, Вільне козацтво, Установчі Збори, більшовизм, курултай. березень 1917 р. – утворення Української Центральної Ради (УЦР); **квітень 1917 р.** – Всеукраїнський національний конгрес; **червень 1917 р.** – I Універсал УЦР; **липень 1917 р.** – II Універсал УЦР; **листопад 1917 р.** – III Універсал УЦР; **9 (22) січня 1918 р.** – IV Універсал УЦР, проголошення незалежності Української Народної Республіки (УНР); **січень 1918 р.** – бій біля станції Крути; **січень (лютий) 1918 р.** – Берестейський мирний договір між УНР та державами Четверного союзу. Персоналії: Михайло Грушевський, Володимир Винниченко, Сергій Єфремов, Петро Болбочан, Номан Челебіджіхан.

Тема 19. Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення державності: Директорія, соборність, отаманищина, військовий комунізм, червоний терор, інтервенція, Чортківська офензива, Київська катастрофа, автокефальна церква, акт Злуки УНР і ЗУНР. **29 квітня 1918 р.** – державний переворот і прихід до влади Павла Скоропадського; **1 листопада 1918 р.** – Листопадовий зрив у Львові; **13 листопада 1918 р.** – проголошення Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР); **листопад 1918 р.** – заснування Української академії наук (УАН); **14 листопада 1918 р.** – утворення Директорії; **22 січня 1919 р.** – проголошення Акта злуки УНР та ЗУНР; **грудень 1919 – травень 1920 рр.** – Перший Зимовий похід армії УНР; **квітень 1920 р.** – Варшавська угода; **березень 1921 р.** – Ризький мирний договір; **1921 р.** – утворення Української автокефальної православної церкви (УАПЦ); **листопад 1921 р.** – Другий Зимовий похід армії УНР. Персоналії: Павло Скоропадський, Дмитро Вітовський, Євген Петрушевич, Симон Петлюра, Нестор Махно, Василь Липківський, Григорій Нарбут, Володимир Вернадський.

Тема 20. Встановлення комуністичного тоталітарного режиму в Україні: тоталітарний режим, нова економічна політика (НЕП), українізація, індустріалізація. **1921–1923 рр.** – масовий голод в Україні; **1922 р.** – входження УСРР до складу Союзу Радянських Соціалістичних Республік (СРСР); **1923 р.** – початок політики коренізації/українізації в УСРР; **1925 р.** – проголошення курсу на індустріалізацію. Персоналії: Олександр Шумський, Микола Хвильовий, Михайло Волобуєв.

Тема 21. Утвердження більшовицького тоталітарного режиму в Україні: п'ятирічка, соціалістична індустріалізація, колективізація сільського господарства, репресії, розкуркулення, закон про п'ять колосків, Голодомор, чорна дошка, націонал-ухильництво, розстріляне відродження, Головне управління таборів (ГУТаб), паспортна система, геноцид, соціалістичний реалізм. **1928/1929–1932 рр.** – перша п'ятирічка; **1928 р.** – судовий процес у Шахтинській справі; **1929 р.** – початок насильницької колективізації; **1930 р.** – судовий процес у справі Спілки визволення України (СВУ); **1932–1933 рр.** – Голодомор в Україні; **1934 р.** – перенесення столиці УСРР з Харкова до Києва; **1937 р.** – ухвалення Конституції УРСР; **1937–1938 рр.** – "Великий терор". Персоналії: Казимир Малевич, Михайло Бойчук, Лесь Курбас, Микола Куліш, Олександр Довженко.

Тема 22. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період: *осадництво, пацифікація, інтегральний націоналізм, політична еміграція, русинство.* **1920 р.** – підписання Бессарабського протоколу, визнання країнами Антанти входження Бессарабії до складу Румунії; **1923 р.** – визнання країнами Антанти входження Східної Галичини до складу Польщі, саморозпуск уряду ЗУНР; **1925 р.** – утворення Українського національно-демократичного об'єднання (УНДО); **1929 р.** – утворення Організації українських націоналістів (ОУН); **1930 р.** – проведення польською владою акції "пацифікації"; **1938 р.** – надання автономії Підкарпатській Русі у складі Чехо-Словаччини; **15 березня 1939 р.** – проголошення незалежності Карпатської України. *Персоналії:* Євген Коновалець, Володимир-Сергій Залозецький-Сас, Василь Мудрий, Августин Волошин.

Тема 23. Україна в роки Другої світової війни: *радянська, випалена земля, план «Ост», Голокост, остарбайтери, концтабори, колабораціонізм, Поліська Січ, бандерівці, чорносвітники, депортація, геноцид, український визвольний рух.* **23 серпня 1939 р.** – радянсько-німецький договір про ненапад і таємний протокол до нього "пакт Молотова – Ріббентропа"; **1 вересня 1939 р.** – початок Другої світової війни; **17 вересня 1939 р.** – вторгнення Червоної армії на територію Західної України; **червень 1940 р.** – вторгнення Червоної армії на територію Бессарабії та Північної Буковини; **22 червня 1941 р.** – напад Німеччини на СРСР; **30 червня 1941 р.** – проголошення Акта відновлення Української Держави; **14 жовтня 1942 р.** – створення Української повстанської армії (УПА); **грудень 1942 р.** – початок вигнання німецьких військ та їх союзників з України; **6 листопада 1943 р.** – вигнання німецьких окупантів з м. Київ; **січень – лютий 1944 р.** – Корсунь-Шевченківська наступальна операція; **28 жовтня 1944 р.** – завершення вигнання німецьких військ та їх союзників з території України; **2 вересня 1945 р.** – завершення Другої світової війни. *Персоналії:* Іван Багряний, Тарас Бульба (Боровець), Степан Бандера, Андрій Мельник, Ярослав Стецько, Роман Шухевич, Кирило Осьмак, Іван Кожедуб, Олексій Берест, Амет-Хан Султан, Василь Порик, Кузьма Дерев'янка, Олена Теліга.

Тема 24. Україна в перші повоєнні роки: *відбудова, ждановщина, лисенківщина, космополітизм, холодна війна.* **1945 р.** – входження Закарпаття до складу УРСР; **квітень 1945 р.** – Україна – співзасновниця Організації Об'єднаних Націй (ООН); **березень 1946 р.** – ліквідація УГКЦ; **1946–1947 рр.** – масовий голод в Україні; **квітень – липень 1947 р.** – проведення польською владою операції "Вісла"; **жовтень 1947 р.** – проведення операції "Захід"; **1951 р.** – встановлення західного кордону УРСР. *Персоналії:* Олександр Богомолець, Сергій Лебедев, Андрій Малишко, Максим Рильський, Володимир Сосюра, Павло Тичина, Володимир Філатов, Василь Кук, Йосип Сліпий.

Тема 25. Україна в умовах деєталінізації: *деєталінізація, культ особи, лібералізація, політична реабілітація, відлига, раднаргосп, шістдесятники (культурницький опір), дисиденти (політичний опір, протести, публічні листи, страйки).* **1953–1954 рр.** – повстання політичних в'язнів у сталінських концтаборах, ліквідація ГУТабу; **лютий 1954 р.** – входження Кримської області до складу УРСР; **1956 р.** – XX з'їзд КПРС, засудження культу особи; **1959 р.** – утворення Української робітничо-селянської спілки; **1959 р.** – утворення Клубу творчої молоді "Сучасник" у м. Київ. *Персоналії:* Катерина Білокур, Левко Лук'яненко, Іван Світличний, Василь Стус, Алла Горська, Ліна Костенко, Євген Сверстюк, Василь Симоненко, Лесь Танюк; Сергій Корольов.

Тема 26. Україна в період загострення кризи радянської системи: *застій, дефіцит, номенклатура, самвидав і тамвидав, правозахисник, політв'язень, Українська Гельсінська Спілка.* **1965 р.** – перша хвиля масових затримань діячів антирежимного руху («Тіні забутих предків» С. Параджанова); **1972–1973 рр.** – видання самвидавного "Українського вісника"; **1972 р.** – друга хвиля масових затримань діячів антирежимного руху; **1976 р.** – утворення Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінських угод (УГГ). *Персоналії:* Іван Дзюба, Валерій Марченко, Петро Григоренко, Микола Руденко, В'ячеслав Чорновіл, Михайло Брайчевський, Сергій Параджанов, Іван Миколайчук, Олесь Гончар, Леонід Биков, Володимир Івасюк, Мустафа Джемільєв, Микола Амосов, Олег Антонов.

Тема 27. Відновлення незалежності України: *перебудова, гласність, плюралізм, вибори, суверенітет, Революція на граніті, незалежність, ринкові відносини, президент.* **1985 р.** – початок "перебудови"; **26 квітня 1986 р.** – катастрофа на Чорнобильській атомній електростанції (АЕС); **вересень 1989 р.** – створення Народного руху України за перебудову; **березень 1990 р.** – проведення перших альтернативних виборів до Верховної Ради УРСР; **16 липня 1990 р.** – ухвалення Верховною Радою УРСР Декларації про державний суверенітет України; **жовтень 1990 р.** – Революція на граніті; **24 серпня 1991 р.** – ухвалення Верховною Радою УРСР Акта проголошення незалежності України; **1 грудня 1991 р.** – проведення Всеукраїнського референдуму та обрання Президента України (Л. Кравчук).

Тема 28. Становлення України як незалежної держави: *корупція, тіньова економіка, олігарх, поліконфесійність, Помаранчева революція.* **6 грудня 1991 р.** – започаткування Збройних Сил України; **липень 1994 р.** – обрання Л. Кучми Президентом України; **1995 р.** – обрання України членом Ради Європи (РЄ); **28 червня 1996 р.** – ухвалення Конституції України; **вересень 1996 р.** – запровадження національної грошової одиниці – гривні; **жовтень – грудень 2004 р.** – "Помаранчева революція", обрання Президентом України В. Ющенка. *Персоналії:* Любомир Гузар, Георгій Гонгадзе, Леонід Каденюк.

Тема 29. Творення нової України: *Євромайдан, революція Гідності, Небесна Сотня, сепаратизм, анексія, ТОТ (тимчасово окуповані території), внутрішня еміграція, кіборг, добробат (добровольчі батальйони), Крим, Луганськ, Донецьк, волонтерський рух, люстрація, безвіз (безвізовий режим), екуменізм, громадянське суспільство.* **2008** – вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ); **січень 2010 р.** – обрання В. Януковича Президентом України; **листопад 2013 – лютий 2014 рр.** – революція Гідності, повалення авторитарного режиму; **червень 2014 р.** – обрання П. Порошенка Президентом України; **2014 р.** – підписання Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС); **вересень 2014 р., лютий 2015 р.** – Мінські домовленості.

Структура вступного випробування

Вступне випробування з Історії України триває 60 хвилин. За цей час вступник має виконати тестові завдання (Додаток 1) без використання допоміжних засобів (гаджетів, посібників, підручників, довідників). Абітурієнти повинні сидіти окремо. Не можна підказувати та ставити запитання іншим вступникам. За порушення правил комісія має право позбавити абітурієнта продовжити вступне випробування та заборонити участь у конкурсі.

Результати оголошуються у день проведення вступного випробування чи наступного робочого дня.

Приклади тестових завдань

1. Хто запровадив християнство на Русі?
А. Володимир Мономах; Б. Ярослав Мудрий; В. Данило Галицький; **Г. Володимир Великий.**
2. Коли офіційно почалась політика українізації?
А. 1925; Б. 1921; **В. 1923;** Г. 1922.

Рекомендовані джерела:

1. Бойко, О. Новітня історія України 2014-2023 рр.: навч. посіб. Київ: Академія, 2023. 222 с.
2. Земерова, Т. Історія України: табл. та схеми. Тернопіль: Підручники і посібники, 2025. 490 с.
3. Лазарович, М. Історія та культура України: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 730 с.
4. Плохій, С. Брама Європи: історія України від скіф. воєн до незалежності. Харків: КСД, 2025. 509 с.
5. Красовицький, О. Історія України в мапах. Харків: Фоліо, 2023. 22 с.
6. Грушевський, М. Ілюстрована історія України. Київ: Корбуш, 2023. 719 с.
7. Кузнець, Т. та ін. Історія та культура України: навч.-метод. посіб. для дистанц. вивчення курсу. Умань: Сочінський М. М., 2024. 199 с.
8. Нагірняк, А. Історія державності та культури України: навч. посіб. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2023. 238 с.